

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr 25. ANUL XII.

Sabiu, in 26 Martiu 1864.

Telegrafu' iese de doua ori pe sepe-
mana: joia si Dumineca. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditura
foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani
gata, prin scrisori francate, adreseate
catra espeditura. Pretiulu' prenumeratiu-
nei pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litera
mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. s.
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. fa

Sinodulu.

Sinodulu diecesanu greco-orientalu din Transilvania, s'au inceputu astadi Domineca in 22 Martiu cu rogaciuni de multiamita si de cereri catra Acel'a, dela care vine tota darea cea buna si totu darulu de seversitu. La 9 ore dimineti'a membrii Sinodului si tinerimea pedagogico-clericala formau spaliru dela biseric'a Schimbarei la fatia din cetate pana la resiedinti'a episcopesca, si dupace preotimea cea destinata pen-
tru slujb'a domnedieasca si imbracata in vestminte serbatoresci bisericesci s'au dusu la Escell. Sea, P. S. Acelasi au si plecatu la Biserica, trecendu prin sirulu acei'a frumosu alu fiiloru Sei sufletesci.

Actulu celu d'antaiu in decurgerea S. Liturgii, carea se n'cepu fu chiotesirea P. Protosinchela P o p a s u intru Archimandritu, — unu actu intempnatu de membrii Sinodului cu vina multiamire. S. Liturgia, in a carei decurgere se chi-
rotesu P. Administratoru protopopescu V a s i l i u R o s i e s c u intru Protopopu actualu alu Clusului de josu, si se mai chirotoni unu Preotu si unu Diaconu, a decursu in cea mai frumoasa ordine si cu evlavi'a si gravitatea aceea, ce o cerca mo-
mentulu celu raru serbatorescu. Dupa: „Fia numele Domnu-
lui!“ P. Episcopu diecesanu citi rogaciunea, arhieresca, prin carea invoca ajutoriulu lui Domnedieu si darulu Duchului santu asupr'a membriloru adunati la Sinodu si asupr'a lucrariiloru lor. In fine in ordinea dela intrare fu si esirea. Era maretu aspectu, a vede pre veneratulu Archiereu incungiuratu de florea clerului si a poporului seu! O multiamita din sufletu catra Domnedieu trebuia sa inspire pre ori cine, care a-
runcu o privire asupr'a acestui cleru, asupr'a acestui poporu, si asemenea trecutul nostru cu presintele nostru. —

S i e d i n t i a I.
din 22 Martiu c. v. 1864.

Adunandu-se membrii Sinodului la 11 1/2 ore in biseric'a din cetate, alesera mai antaiu, la propunerea P. Archimandritu P o p a s u, o deputatiune din 12 membrii (P. P. Popasu, Pope'a, Panoviciu, de Crainicu, si DD. Alduleanu, Maioru Strav'a, Munteanu, Macelariu, Dr. Szabo, Dr. Nemesiu), ce merse spre invitarea P. Episcopu la Sinodu, Preasantitu-
Carele la 11 3/4 ore si intra priimitu cu entusiastice: Sa tra-
iesca! Apoi ocupandu Esc. Sea, P. Episcopu scaunulu pre-
sidialu, se facu linisce profunda, si Esc. Sea citi urmatoriulu

Cuventu arhierescu.

In numele Tatalui, si alu fiiului si alu santului Duchu. Sa multiamimu lui Domnedieu, carele ne-au invrednicitu de a ne potea aduna ca Biserica, si a ne consulta asupr'a ob-
iectelor nostre bisericesci, scolari si fundatiunali.

Ne amu adunatu, dicu, ca Biserica. Sub „Biserica“ intielegemu acele doue concepte, care in limb'a grecesca se esprime cu „ἐκκλησία si κληρὸν“, va sa dica: „adunarea si cas'a Domnului.“

Asia dara noi sub cuventulu „Biserica“ intielegemu „Bi-
seric'a legi cei noue, pre carea Mantuitoriulu Iisusu Chri-
stosu o au intemeiata pe pamentu spre mostenirea imperatiei ce-
resci, si pre carea Prooroculu Ieremi'a Cap. 31. v. 31—34. o au numitu „legatur'a noua de pace si „asiedimentu de pace.“

De unde urmeaza, ca noi sub adunarea nostra intiele-
gemu o adunare spirituale spre acelu scopu, ca sa ne con-
sultamu asupr'a aceloru afaceri, dela care atarna mostenirea
imperatiei ceresci.

Ear ca avemu lipsa neincungiurabile pentru o asemenea
consultare, scie totu insulu dintre noi, si o marturisesce ca
pre unu adeveru recunoscutu in deobste.

Cine nu scie, ca totu omulu porta in sine unu simtiu
innascutu alu dependintiei sale dela fiinti'a cea mai inalta dom-
nedieasca? Manifestarea acestui simtiu se chiama „Religia“
si lucra asia de puternicu asupr'a omului, incatu vatemarea cea

mai mica, ce i se face omului in privinti'a simtiului seu re-
ligiunariu, este pentru elu superarea cea mai durerosa, caci aceea
petrunde pana la sufletu, pana la consciintia, si turbura con-
vingerile acelea, care pre elu au sa-lu faca mosteanu de
imperati'a ceresca.

Asia este; problem'a adunarei nostre este asiedierea tre-
biloru nostre bisericesci, care se refera la Religia nostra.
Insa noi asiedierea trebiloru nostre bisericesci, ce ne sta in-
nainte, nu o intielegemu asia, ca si cum Biserica nostra
n'aru posede din vechime organizati'a s'a, ci intielegemu in-
cetarea aceloru impregiurari vitrige, care din cause politice
impedecau pana acum valoarea organizatiunii Bisericei nostre;
intielegemu revocarea si restabilirea institutiunelor celoru
vechi si primitive bisericesci, si aducerea lor la valoarea, ce
li se cuvine. —

In decurgerea Sinodului nostru vomu tracta si despre
mijlocele culturai intelectuale, va sa dica: despre treb'a sec-
lara; pentru aceea este de lipsa, ca sa alingu si acestu ob-
iectu, ca sa vedemu, incatu se tiene de sfer'a activitatii Si-
nodului nostru.

Precum amu disu, ca sub „Biserica“ intielegemu adu-
narea poporului credinciosu, si cas'a de rugaciune spre a mo-
steni imperati'a ceresca, asia dicu mai departe, ca sub „sco-
la“ intielegemu adunarea tinerimei credincioase, si cas'a de
invetiatura de cultura, si de civilisatia. Biserica christiana
porta in sine simburele culturai si alu civilisatiei prin insti-
tute literarie. Temeiulu si inceputulu acestoru institute de
luminare ni-au datu insusi Fundatorulu Bisericei nostre, Dom-
nulu si Mantuitoriulu nostru Iisusu Christosu, ceea ce lamu-
ritu se vede din tote invetiaturile lui, si mai de aproape din
acele cuvinte ale lui, cu care demandase Invetiaceiloru sei, sa
nu oprasca pre prunci, sa vina la densulu. Marcu, Cap. 10.
v. 14. — Apoi tramitendu Christosu pre Apostolii sei in lu-
me, li-au impusu lor: ca mai nainte sa invetie poporele,
si apoi sa-le boteze, Mateiu c. 29. v. 19, si ca sa scia Apo-
stolii, ca nu este destulu a invetia numai cu cuvinte, precum
faceau invetiatorii sectelor evreiesci, ci si cu fapte, au disu
lor: Asia sa lumineze lumin'a vostra innaintea omeniloru, ca
vedindu faptele vostre cele bune, sa premarasca pre Tatalu
nostru celu din ceriuri.

Va dice insa cineva: ca Christosu pomenesce numai de
invetiatura, dar nu si de scola, prin urmare scol'a nu se
tiene de Biserica. Insa cine va pote trage la indoiea, ca
unde se face amintire despre invetiatura, acolo totodata nu
s'aru intielege de sine si locul celu menitu pentru invetia-
tura, va sa dica: scol'a?

Sa consultamu scrierile Apostolului Pavelu in privinti'a
acestui obiectu, si vomu afla, ca acestu Apostolu da lui Ti-
moteiu, ca unui Episcopu, acesta indreptare despre crestini (.)
Carele nu porta grija de ai sei, si mai alesu de casnicii sei,
acel'a s'au lapedatu de credintia, si este mai reu, decatu unu
necredinciosu.

Ore pote-va afirma cineva, ca aci Apostolulu intielege
numai ingrijirea cea pentru trupu, dar nu si ingrijirea cea
pentru sufletu si minte a copiiloru? candu acelasiu Apostolu
catra Efeseni (..) scrie asia: Parintiloru chraniti pre fiii vo-
stri intru invetiatur'a si sfatuirea Domnului.

Ear in Canonulu 86. apostolescu se da Parintiloru acea
indreptare, ca ei sa invetie pre copiii lor in moralitate dupa
invetiatur'a intieptului Sirachu.

Istori'a bisericasca ne arata, ca comunele cele primitive
bisericesci erau forte ingrijite pentru infiintarea scoliloru.
Cine nu scie scol'a cea vestita din Alessandria, pre carea o
au intemeiatu Evangelistulu Marcu? Nici gonele cele barbare
ale Imperatiiloru pagani romani n'au potutu impedeca pre cre-

Cini, că sa nu înfiintieze scóle, pentru ca totu Istori'a ne învátia, ca crestinii pe timpii acelu góne tîenú scóle pe ascunsu, unde se luminau copiiloru, sciindu, ca acést'a au fostu duchulu invetiaturiloru lui Christosu si alu povetieloru Apostoliloru. Ear candu au datu Dumnedieu, că Imperati crestini au inceputu sa stapanésca, atunci Sinódele bisericesci au îngrijitu numai decátu si pentru scóle; asiá Sinodulu localu din Gangr'a prin Canonulu 15 pune sub blastemu pre acei parinti, cari nu se îngrijescu pentru bun'a crescere si luminarea copiiloru sei."

Aru fi de prisosu a prelungi cuventulu despre acestu obiectu in privinti'a principiale, căci nime nu deneaga acelu adeveru, ca adeca Biserica nu se póte gândi fára scóla, si ca scóla este o parte întregitoare a unei Biserici. Óre nu Bisericei, va sa dica: adunárei Preotiloru si cristiniloru nostri, si simtiului lor religiosu insolitu de celu nationalu, avemu sa multumimu Gimnasiulu celu mare si maretiu la Brasiovu, si pre celu proiectatu si curendu înfiintandu Gimnasiu micu in Zarandu la Bradu, cele patru scóle capitale din Brasiovu, Dobr'a, Resnariu si Satulungu, precumu si cele 600 de scóle populare din Eparchia nostra ardeleana.

Trecu cu tacerea starea scóloru nostre pâna la finitul seclului alu 17, si voiu sa amintiescu numai cele ce scimu de siguru din acte oliciöse, ca s'au întemplat dela anulu 1783 pâna astadi.

La anulu 1783 au capetatu Biserica nostra din Ardealu iarasi unu Archiereu, dupa ce veduise 83 de ani. Ierarchia nostra reinviéta, de si nu cu atributele ei cele vechi si canonice, au îndreptatu numai decátu îngrijirea sea cátra treb'a scolare, si au constituitu unu Directoru nationalu cu aprobarea Regimului, de carea atunci avea lipsa, căci nu se bucurá, că si celelalte Biserici in Tiéra, de Autonomia. Acestu Directoru era subordinatu Episcopului nostru camu pâna la anulu 1837, candu atátu Directorulu cátu si scólele nostre confessionale in urm'a unei ordinatiuni guberniale sau subordinatu supremei Inspectiuni a Episcopului latino-catolicu. Acést'a au duratu pâna la anulu 1850., candu Sinodulu nostru din acelu anu prin otarirea sea §. 17. au împoternicitu pre Episcopulu seu cu suprem'a inspectiune scolaru, ear pre Parintii Protopopi cu directiunea tractuala, si prin acést'a otarare sinodale din a. 1850 amu scapatu scólele nostre de sub suprainspectiunea unui Episcopu de Biserica straina. Totu acelas Sinodu, precumu arata conclusulu lui in §. 12, sau rugatu de Maiestatea Sea, că sa se indure a denumi la Gubernulu Tieri unu Consiliariu scolaru de relegea nostra, carele sa fia Referinté la Guvernu in trebile scóloru nostre. La rogarea acést'a preamilita a Sinodului sau înduratu Maiestatea Sea prin preainalt'a otarare din 26 Novembre (.) a denumi la Guvernu Tieri pre unu consiliariu scolaru de relegea nostra, ca prin preainalt'a resolutiune din 9 Octobru 1862. (..) a-lu reactivá pre acela la rogarea Consistoriului nostru. Mai mari si mai îndelungate lupte m'au constatu pre mine aducerea la valóre a §-lui 17 din conclusele Sinodului nostru din a. 1850, pentruca Ministeriulu de atunci absolutisticu au resolutu numai la anulu 1859 prin emisulu seu din 23 Fauru, ca se incredintieza si din partea Statului inspectiunea locale a scóloru Preotimei locale, inspectiunea tractuala Protopopiloru, ear Episcopului si Consistoriului seu suprainspectiunea si îngrijirea afaceriloru scolare.

In fine intr'o tiéra, cumu este Patria nostra, unde sunt mai multe recepte Religii crestine din partea Statului egal îndreptatite, unde reprezentantii acestoru Religii crestine sunt îngrijiti pentru sustinerea Religiloru lor in întregire si in curatieni'a dogmeloru lor, unde scólele sau înfiintiatu seu din munificenti'a unui seu altui Domnitoru, seu din munificenti'a corporatiuniloru bisericesci, si tóte acestea scóle s'au hotezatu cu caracteru confessionalu dupa voi'a fundatoriloru lor, — dicu, intr'o siéra, cumu este Patria nostra, si inca adaugu, ca intr'o tiéra, unde astfelu sau desvoltatu trebile scolare din vechime sub scutul legiloru positive politice, precumu le vedemu acelea astadi desvoltate, legislati'a Tieri nostre preaintieptiesce au otaritu si in Diet'a anului trecut, că adeca Religiiile recepte sa reguleze, sa administre, si sa conduca independinti un'a de alt'a trebile lor scolare, înteleganduse de sine conservarea dreptului de suprainspectiune alu Corónei, determinatu prin legile tieri, ce ei compete a exercitá in întielesulu constitutiunei.

Ací trebuie sa amintescu cu multamirea cea mai mare, ca Inaltulu nostru Regimu constitutiunelu m'au sprijinitu pre mine in nediuiielele mele in privinti'a conducerei trebei sco-

lare, căci 1), Inalt'a Cancelaria aulico-transsilvana au binevoitu a otari la a. 1861 din 13 Septembrie in urm'a declaratiunei mele aprobate si din partea Inaltului Guvernu alu Tieri, că ordinaratiunea ministeriala din 23 Febr. 1859. sa incete, prin carea se dispune regularea scóloru nostre cu delaturarea Iurisdicțiunei bisericesci, si ca dupa principiulu autonomiei bisericesci sa se increada ordinariatulu episcopescu. Acestu adeveru se póte vedé din Circularulu Consistorialu Nr. 657. 1862. 2) căci Inaltulu Presidiu gubernialu au binevoitu a me insciinti'a despre gratiós'a sea otarare din 3 Mart. 1863 urmata la pár'a inclitului Presidiu comitatense alu Hunedórei, cumca adunarile, ce se tinu spre venitoriu spre scopulu curatu bisericescu si scolaru, sunt iertate a se tine fára întrevenirea Comisariului politicu. Acestu adeveru inca se vede din Circularulu Consistorialu Nr. 134. 1863. —

Astfelu amu statu pâna adi cu treb'a scóloru nostre; acumu intr'amu in altu stadiu, adeca in stadiulu garantiei constitutiunale, ce ne da legea Patriei din anulu trecut in treb'a scolaru, si intr'altelu tocmai spre acestu sfarsitu neamu si adunatu bisericescu; si asiá de adi inainte sórtea scóloru nostre va depinde dela Sinodu, căci a lui problema va fi a regulá si a conduce treb'a scolaru.

Si fiindea jace in firea lucrului, ca adeca scopurile Bisericei si ale scólei pretindu si nisce midilóce banale, si ca aceste le si posedemu in mai multe fundatiuni, sau veditu lamuritu din pertractárele Sinodului din anulu 1850, pentru aceea, si fondurile bisericesci, scolari si filantropice ceru dela noi, că nu numai sa ne îngrijimu pentru sustinerea lor, ci că sa ne îngrijimu si pentru immultirea lor, căci astfelu fiindu dispusi, vomu potea fi siguri, ca trebile nostre bisericesci si scolare voru inflori spre binele nostru comunu.

Nu va fi de prisosu a aminti aci, ca Sinodulu acést'a prezentu este alu treilea dela anulu 1848, candu au începutu Biserica nostra sa recastige positiunea sea cuviinciósa in Patria. Pre celu d'antáiu Sinodu l'amu tinutu la anulu 1850. in 12 Martiu, ear pre celu alu doilea la anulu 1860, in 24. Octobru. De amu v're sa recapitulámu afacerile aceluor dóne Sinóde, vomu aflá, ca Archiereulu ant'ia óra la an. 1850. au potutu aduná intr'unu Sinodu pre Biserica prin reprezentantii Clerului si ai poporului credinciosu, dupa ce sistem'a de góna asup'a Bisericei de 300 de ani au încetatu. In acelu Sinodu amu tractatu I, despre marturisirea credintiei nostre; II. despre starea Bisericei nostre locale din Ardealu pâna la anulu 1850.; III. despre starea cea viitoare a Bisericei nostre fatia cu toti conationalii románi de relegea nostra ortodocsa din Statele Maiestatii Sele, adeca despre Mitropoli'a romana de relegea ortodocsa resaritena; IV. despre starea preotimei si a celorlalte fetie bisericesci; V. despre scóle si îmbunatatirea lor, si VI. despre fondurile bisericesci.

Ear in Sinodulu din anulu 1860. amu tractatu despre înfiintand'a Mitropoli'a nostra romana greco-orientala pe bas'a preinaltului Rescriptu imperatescu din 27. Septembrie 1860.

Acum vine întrebarea: ce problema mai de aprópe ne sta nóue inainte la acestu alu treile Sinodu? La care respondemu: ca problem'a Sinodului nostru prezentu are a cuprinde: I. raporturi despre cele ce s'au întemplat mai momentosu in privinti'a Bisericei nostre locale din Ardelu; II. unu raportu potrivit Concluseri sinodalu §. 12. din anulu 1860, privitoriu la înfiintand'a nostra Mitropolia; si a III. asiedierea unui regulamentu de organizatia a trebiloru nostre bisericesci, scolari si fundatiunali.

In decurgerea pertractarei acestoru obiecte se va convinge Sinodulu despre cele ce avemu a face cu privire la aceste momente mari, care taia in viet'a nostra bisericesca.

Sciu preabine, ca Sinodulu nu ascépta dela mine cuvinte multe, ci fapte complinite. Sciu si aceea prea bine, ca Sinodulu ascépta ocaziune de a desvoltá activitatea s'a pe terenulu celu sántu alu Bisericei; pentru aceea incheiu Eu cuventarea mea cu cuvintele Apostolului Pavelu, dicandu: Vati apropiatu, Fratiloru si Fiiloru sufletesci, de muntele Sionului, si de Cetatea lui Domnedieu celui viu; v'ati apropiatu de Ierusalimulu celu cerescu, si de adunarea celoru dintáiu nascuti, carii sunt scrisi in ceriuri; v'ati apropiatu de Duchurile Dreptiloru si de Iisusu Cristosu Mijlocitoriulu asiediamentalu celui nou de lege. Evrei cap. 12. v. 22—24; — si fili tari in aceea credintia, ca Domaulu si Mantuitoriulu nostru ne va povatui in afacerile nostre, si va fi cu noi, cari neamu adunatu in numele lui; căci elu au promis a fi acolo, unde doi seu trei se voru aduná in numele lui. Aminu.

Esc. Sea Presidintele pune întrebarea, deca va urmá mai antáiu alegerea secretariloru ori verificarea membriloru? si la propunerea d. Macelarulu, precisata prin d. Brându Lemény, se alegu Secretari

(.) Nr. Cons. 114. 1856.—Nr. Cons. 811. 1862.

(.) Not'a Locotiintiei c. r. din 24. Martiu 1859. Nr. 5557. Nr. Cons. 354. 1859. —

ad hoc: P. Prot. Papiu, D. Jude reg. Macelarîu și D. Administr. comit. Ioan Puscariu.

D. Presedinte întreba, deca verificarea se va face brevi manu, ori prin o comisiune aleganda spre acestu scopu? — La propunerea P. Prot. Hanni'a: a se face verificarea aci, căci panacandu si-aru termină comisiunea lucrările, Sinodulu totu n'aru poté procede mai departe, — se începe îndată verificarea.

D. Presedinte citește numele membrilor atâtă chiamati câtă si alesi. La observarea dlui Bolog'a, ca lipsește unu membru, care după Statutul provisoriu din 1860. II. b) vine a fi chiamatu, adica Vicecolonelulu c.r. pensionatu Paulu din Hatiegu. D. Presedinte exprimă pareerea de reu ca nu-lu cunósce, si promite ca-lu va chiama. — Apoi enuncia, ca pe bas'a statutului sinodalu din 1860. punctu II. a) suntă de fatia 42; pe bas'a pct. II. b) 17; pe bas'a pct. II. c) 6; pe bas'a pct. II. d) 11., si pe bas'a pct. III. din partea clerului 40, din partea poporului iar 40, cu totul dar 156. — Întréba, ca privi-se-voru cá verificati?

D. Bolog'a: Secretarii totusi sa tréca prin harthii. D. Presedinte. Eu amu trecutú prin ele, si tóte suntă bune si după unu formulariu.

D. Macelarîu. Nu s'au aretatu la in Presidiu despre vr'o ilegalitate?

Presedintele. Nu, deca in sa se va areta, voi face cunoscutu.

D. Alduleanu, de si nu se îndoiesce, ca provocările nu s'aru fi facutu după statutulu din 1860, totusi cere cá Sinodulu sa dechiare, deca chiamările suntă conforme statutelor? căci actele, si după ce se voru risipi membrii, trebuie sa dea dovada, ca cei ce suntă aici suntă autorisati cá membri. (Se citește numele tuturor celor alesi din in sesi actele de alegere.)

D. Bolog'a pune întrebarea, deca Protopopii conchiamati cá demnitari bisericesci se potú substitui prin altii? si deca acést'a o potú demnitarii bisericesci, o potú óre si demnitarii mireni?

D. Alduleanu cere a se deslegá mai întâiu întrebarea generala, ca deca unu deputatu nu poté veni, are dreptu sa tramita pre altulu in loculul seu ori nu? si ce dicu in privinti'a acést'a SS. canóne? căci după pracs'a civila, nevenindu celu alesu, dreptulu de alegere se reîntórce la alegtori cari apoi au dreptulu a-si alege persóna. Casurile venite aci înainte n'aru fi asiá momentóse, deca aru remanea numai pentru Sinodulu de acum si nu siaru estinde consecutiile si in venitoriu; dar' altmintrea saru potea nasce o pracs'a periculósa. Cere deslusire in privinti'a acést'a dela barbatii competinti.

P. Hanni'a raspunde, ca pracs'a acést'a a aflámu in biserica primitiva in sa numai la Episcopi si Patriarchi, cari candu nu potéu merge trámiteu diaconi in loculul lor; nuscie in sa, ca si alte persóne bisericesci se fia avutu dreptulu a-cest'a.

D. Macelarîu. Patriarchii si Episcopii si-au potutu trámite substituti, căci ei nu aternau de alegeri; aici in sa e vorba de aceea, cari atarna dela alegeri.

D. Presedinte. Précum in cele politice asiá si in cele bisericesci suntă fetie cu drepturi eschisive si fetie cu drepturi acuisite. In biserica dela inceputu aflámu dóue feluri de Sinóde unulu este pentru cele dogmatice altulu pentru cele economice, la celu pentru cele dogmatice au venită numai Episcopii, cari nu s'au alesu, ci au fostă membri nascuti ai Sinodului. —

La astfelu de intemplári, avemu sciri din in storia, unde episcopii nepotendu singuri veni au trimisu in loculul lor pe altii, patriarchii totu asiá au facutu. — La celalaltu neamu de sinóde, unde au luatú parte si poporulu si preotimea, acela nu au fostă nici decátu octoare, decatu s'a impartitu eparchi'a in cercuri de alegere si acolo sau alesu. Eu nu amu cititu in istoria bisericesca intemplari, unde asiá si aflatu ca unu alesu din partea bisericesca ori mirenésca aru fi potutu tramite pre altulu in loculul seu, pentru ca deca eu suntă alesu de poporu si d. e. me bolnavescu: atunci cumu potú eu tramite pe altulu? Noi suntămu in ajunulu unui sinodu, unde trebuie sa hotarimu ceva; nu avemu tempu multa de a ne ocupá cu întrebări de acestea mici.

Eu socotescu, ca nu va strică nimicu, deca vomu priimi pre toti membrii cumu suntă aici.

D. Alduleanu crede, ca de óre-ce suntă doi membri cá substituti, de astadata sa se priimésca, punendu-se in sa la protocolu, ca pe venitoriu acést'a sa nu-se mai practizése (strigari: asiá sa fia!) D. Presedinte enuncia, ca Sinodulu e constituitu, căci membrii suntă verificati si cunoscuti de legali, cu acea modificare, ca pentru astadata se

priimescu substituti, ear' pe venitoriu cei chiamati si alesi nu au dreptu sa substituie pe altii in loculul lor. —

Apoi se trece la alegerea secretarilor, si după o consultare de câte-va minute se alegu secretari d. d. Ioan Puscariu Administratoru comitatensu, Prof. Dr. Mesiota, Asessoru Orbónasiu jun., Prof. Ioann Popescu, Protopopu Ioann Ratiu si Protop. Ioann Papiu.

D. Presedinte pune acum la ordine consultarea asupr'a proiectului de organizatiune elaboratu de Es. Sea si impartitu între membri pentru preconsultare, provocandu pe Sinodulu a se declará mai întâiu asupr'a modului, cumu sa se pertracteze acelu proiectu.

D. Branu de Leménye de parere, ca cu privire la ponderositatea proiectului si la angustimea timpului sa se aléga o comisiune de 12 membri, carea se percurga proiectulu din § in §. si sa raporteze Sinodului din di in di. (Aclamatiuni de consimtiementu.)

D. Presedinte. Sa se alega dar 12. membri: 4 preoti si 8 mireni. P. Pope'a socotescu, ca ar fi destulu cu nóue membri: 6 mireni si 3 preoti — D. Puscariu staruiesce pe lángha 12 membri din tóte specialitati.

D. Branu de Leménye rógă pe Presidiu, a propune, pentru castigarea timpului, insusi pre acesti membri, cu privire la drosibilele clase. — (Se priimesce.)

D. Gaitanu. Se nu se face alte clase, ci numai de preoti si de mireni.

D. Lengeru. Nu e destulu, a fi reprezentata in acést'a comisiune numai preotii si mireni, căci alegându-se membri nepatrungi de trebile scolare, aceia nu aru poté corespunde scopului aceluia. (Sgomotu.) D. Gaitanu. Sa remana la voi'a fia-cărui membru voia libera de a-si votulu aceluia, in care are mai multa incredere si care cugeta ca are insusirile cuviintóse. (D. Lengeru va se replice; D. Presedinte rógă pre membri a se insinúa mai întâiu la vorbire si a nu tinea dialoguri.)

Prof. Boiu sprijinesce propunerea Prof. Lengeru cu atât'a mai verlosu, cu câtu un'a din problemele cele mai momentóse ale proiectului e regularea trebilor scolare. Crede ca nu e nici o vatemare pentru dd. amplotiati, deca va presupune, ca acést'a in privinti'a cestiunata nu au nici in teoria nici in pracs'a cunoscintiele, ce se poté presupune, ca le au professorii. Natur'a lucrului aduce cu sine, ca la desbaterea trebilor scolare se fia de fatia si profesori. In fine, nainte de ase luá obiectulu la desbatere, se rógă a se deslegá întrebarea: ca alege-se-voru membri comisiunei numai din clas'a preotilor si mirenilor, ori mireni sa fia subimpartiti in amplotiati, professori si ómeni privati?

P. Pope'a e de parereea D. Professoru Boiu, observandu mai departe, ca densulu in sa mai nainte nau avutu alta intentiune cu propunerea sea, decátu numai a vedea reprezentate tóte clasele, care suntă aici. Vorb'a e de proiectulu de organizare, ce cuprinde in sine trei lucruri momentóse: adeca trebile bisericesci, scolare si fundatiunale, de aceea trebuie sa se aléga barbatii competinti din fia care ramu.

D. Alduleanu. Toti cei de fatia suntămu fii ai unei biserici, suntămu frati de unu sânge si fii ai unei natiuni. (Bravo!) Nu este nice unu bineficiu, ci numai o greutate a fi alesu, sa nu se arunce dar nici o umbra asupr'a oricărui membru de aici; earu ce se atinge de lucru, se întielege de sine, ca alegerea se fia libera si fia-care sa voteze după increderea propria pre cine va voi. La ordinea dilei in sa e propunerea D. Branu: a se imputernici Esc. D. Presedinte sa denumésca pre cei doispredece membrii ai comisiunei pe temeinlu conclusului ad hoc, cá optu se fia din partea mirenésca si 4 din cea preotiesca. (Bine!) D. Presedinte multiamescu Sinodulu pentru increderea manifestata, adaugendu inse, ca nu-i multiamescu pentru greutatea cea mare ce vine asupr'a-i prin acést'a incredere. In sa ce se facu? unu tata are cele mai multe greutáti: pana candu amu fostu eu fiu, nu amu avutu atatea greutáti, cá acum de candu suntă tata. (bravo! bravo! sa traiésca!) Apoi vestescu, ca pe bas'a celor dóue clase din afara (căci din launtru numai un'a scie) propune din partea preotiesca pre Parintele Archimandritu Popasu, dd. Prot. Pannoviciu, Trombitasiu si Hannea (se priimescu cu: se traiésca!) din partea mirenésca propune pre dd. Alduleanu, Branu de Lemény, Munténu, Dáteo, Orbónasiu, Gaitanu, Dr. Mesiota si Prof. Popescu. (Sa traiésca!)

D. Orbónasiu se escusa cu bóla, si D. Presedinte propune in loculul d-lui pre d. Secul'a din Zarandu, iar in loculul P. Prot. Trombitasiu carele se afla in Sabiu, in sa e bolnavu, pre P. Prot. Ratiu din Hatiegu. (Se priimescu). —

D. Presedinte. Inainte de a incepe cu raportu-

rite arhieresci, fiindcă trecuse de 2 ore, dorește a face numai începutul, care nu va face greutate.

P. Archimandritu Popasu invita pe membri Comisiunii pe 5 ore după amăzi în Cancelaria Asociațiunii, spre a se constitui.

D. Presedinte. Asiă, d-loru, în fruntea tuturor aceloră ce amu sa ve aduce înainte asiă dicendu tôte spre placuta cunoscintia, în fruntea tuturor celor a sta mil'a bunatatea și îndurarea imperatêsca. Căci întempleră cea mai momentôsa, cea urmata în biseric'a noastră gr. orientale din Transilvani'a după Sinodulu din 1860, este aceea, ca Maiestatea Sea s'a înduratu în urm'a repetitelor noastre rogari a rezolvî din vistieria statului pe totu anul 25,000 f. v. a. pe sém'a bisericeii noastre gr. orientale din Transilvani'a (Sa trăiescă!) cu acea Prea Înaltă voia espresa, ca din cele 25,000 f. valut. austriacă 1,000 f. valut. austriacă sa se cheltuiască pe sém'a seminarului diecesanu ear' cele 24,000 f. valut. austriacă sa se împartiescă între Protopopi și preotii nostri după chipsuial'a Episcopului și a Consistoriului, și lucrulu acest'a în 29 Maiu 1861, sa se faca, prin urmare de 3 ori amu priimitu ajutorulu acest'a, și cu ajutorulu lui Dumnezeu și în anulul acest'a -lu vomu primi. D. Puscariu propune o adresa de multiamita către Maiestatea Sea. P. Hannea propune a se aduce multiamita P. Episcopu diecesanu pentru esoperarea acestui ajutoriu. (Sa trăiescă!) D. Presedinte Punctulu alu doilea asemenea este unu momentu de totu penderosu în viața noastră bisericească, ce s'a întemplat în 15 Martiu 1862. Acest'a este, ca tóta romanimea din statulu Maiestății Sele de relegea gr. or. s'au întielesu prin fruntasii sei din partea mirenască și preotiescă, ca prin o deputatiune și pre lângă predarea unui recursu se se infatisieze la Maiestatea Sea Imperatulu și sa-lu rôge în numele tuturor românilor gr. or. din Monarchia austriacă, sa se îndure a ne concede constituirea mitropoliei noastre, pe bas'a hotaririi imperatêsce din 27 Sept 1860, despre care amu și tractatu în Sinodulu precedent, și asiă o petitiune colectivă s'a subternutu Maiestății Sele, unde au fostu urmatorii: Eu, P. Episcopu alu Aradului Procopiu, P. Archimandritu din Bucovina Bendela, dd. Endocsiu Hurmusachi, de Buchenthal, Vasilco, Andreiu și Antoniu Mocioni de Foenu, Gozdu, Filipu Pascu, Const. Udrea, Babesiu, Grigoriu Popoviciu, Popasu, Moldovanu secret. aul, Nicolau Popea și Servianu Popoviciu. Dacă voiti d-loru așci cuprinsulu acelei petitiuni, aceeași se afla și romanesce. (Voci: sa se cetească id-lu secret. Popescu o cetesce.)

D. Bolog'a crede ca aru fi de lipsa, că Sinodulu sa faca o rogare nouă către Maiestatea Sea: a se rezolvî petitiunea acest'a și a se pune în lucrare după totu cuprinsulu ei.

D. Presedinte afla motiunea dlui Bolog'a temeinică; se rôga însă a se amână pertractarea ei, pentru ca Esc. Sea purcediendu în ordinea chronologica are de a referi mai de parte în această causa. (Se priimesce!). Apoi comunica Sinodulu, ca în proiectulu tiparitu au aflatu de bine a face unele modificări, cari crede ca va fi bine a-le predă comisiunii alese. (Se priimesce.)

D. Alduleanu aduce aminte, ca s'a decretatu o adresa de multiamita către Maiestatea Sea, dară încă nu s'a însărcinatu niminea cu elaborarea unui proiectu.

D. Presedinte, dorește a se enunці facerea petitiunii numai în principiu, până la finea raportulu.

Cu acestea ședința se încheie la 2³/₄ ore. Ședința următoare luni înainte de amăzi la 9 ore dimineața.

Prospectu politicu.

Unele diuare aduc o scire de totu interesantă în privința Schlesvig-Holstainului, și adăca, ca cestiunea lor sa se deslege prin sufragiu universale, după ce voru desierță atatu Danii catu și trupele aliate și ale federațiunii ducatele.

Atențiunea publică e acum binisioru atentiță, către orientulu Europei de unde se vorbesce cu atata temere despre erumperea unei revoluțiuni. Temerea e mai multu desierță și deaca aru urmă vreă miscare aceea de siguru va fi mai curendu provocata de tematori decatu de temuti. Crestinii negreci din Turcia începu a se desvoltă. Pôrt'a crede minciuniloru fanarului ca acei ômeni aru voi surparea ei și ameninția și neliniscence mereu Romani'a încă e descrisa de vulcanu revoluțiunariu și mai scia Dieu ce, pecandu ômenii acolo nu cugeta la nimic'a mai puțin decatu la revoluțiuni.

Redactoru respondentu Zacharia Boiu.

Eata ce ne aduce diuariulu Bucimului în un'a și alt'a privință.

„Vecinii și amicii nostri Bulgari dau din di în di simptome mai pronunțate de vitalitate. Patru diuare politice până acum se dau în limb'a bulgară: în Constantinopole două, dintre cari unulu umoristieu, și în Romani'a două, unulu la Brai-la, și celu altu în București în două limbi bulgară și română. Din două numere cari au vedutu lectorii nostri au potutu sa-si faca o idee, credemu, cari sunt tendințele acestui diuariu și care este păsulu celu mare alu acestor șiese și șepte milioane de bulgari sub dominațiunea Sultanului. Nu este guvernulu turcescu care supăra pe bulgari, ci tentativile seculare și neîntrerupte spre unu panelenismu chimericu, gonitu de cate-va capete essaltate, ce se vede ca se perpetua în această națiune, care, fără această idee amenințată de naționalități, aru fi fostu iubita și adjutata în interesele ei de tóta ortodocșia.

Poporulu român a esitu la viața și-si reclamá drepturile sele la lumin'a și încăldirea sôrelui. Astadi Românii recunosc patri'a lor, drepturile lor și datorii ce au de a si le aperi; astadi ei dau tunuri și mâine voru dá bratiile lor. Acest'a este patriotismulu, patriotismu realu, nu vorbe sunătoare. Fia bine cuventati toti cei ce oferescu adi dinarii lor, toti cei ce se întrecu a face celu mai nobilu din tôte sacrificiile pentru aperiarea României. Căndu vomu-avé arme, bratiile cari sa le incinga nu voru lipsi la strigatulu supremu alu patriei: la arme!

În Poloni'a urmēja mereu areștări și apoi transportări în partile cele mai departate ale Rusiei. Până acum sa se fia esilatu din Poloni'a rusa preste 23,000 de individi.

Sôrtea cea mai tristă o au cei guvernati de vestitul generalu Murawieff, de unde se și facu deportatiunile cele mai mari.

Mai nou dela Sinodu.

În cele două ședințe din 24 și 25 Martiu s'a pertractatu proiectulu de regulamentu până la § 37. inclusive. Pentru compunerea adresei de multiamita și a petitiunii nouă către Maiestate s'au alesu unu comitetu de 4 membri: DD. Bolog'a, Pope'a, Pinciu și Dr. Tincu. Desbaterile decurgu în cea mai frumoasă ordine, și interesulu pentru lucrurile bisericesci, școlare și fundatiunale e celu mai viu.

Nr. 3—2

Publicare

de concursu literariu la premiele Rosetti.

Este unu adeveru probatu prin esperința: ca traducerea în limb'a maternă—cea nimerita a autorilor classici este pe de o parte mediulu celu mai eficace, spre a înaintă cultura unei limbe viue. Era pe de alt'a lectur'a cea mai sanatoasă, ce se pôte oferi unui poporu fără multa literatura națională.

D. Conte Searlatu Rosetti, petrunsu de acestu adeveru, a sciutu ce ne lipsește, cându în 21 Maiu 1860. s. v. a depusu la subscris'a Eforia, pe lângă alte două premie de câte 240 f. v. a. destinate pentru traducerea lui Svetoniu și a lui Jornandes și alu treilea de 1000 f. v. a. dimpreună cu fructulu de 4 ani pentru traducerea lui Tacitu.

De ôrece terminulu prefriptu, publicatu prin diuare, pentru traducerea scripturilor lui Tacitu ce esistu, cum su: agricola, Germania, Istoria și anuale, se apropia a se implini la 21 Maiu 1864. s. v. subscris'a Eforia, conformu oblegamentulu seu fatia cu laudatulu Conte, se grabesce cu această a provocă pe acei'a din DD. Literati români, cari concurendu voru fi tradusu numitele opuri Tacitane seu unulu ver altulu dintr'ensele, sa binevoiăsca a-si tramite traducerile francate la subscris'a Eforia până la 21 Maiu 1864 st. v. în modulu usitatu, adăca înșotindu-si Manuscrisele de o epistola sigilata, pre a cărei'a coperta sa stea scrisu unu Moto ôrecare, era înlăntu numele și locuinița Concurintelui.

Manuscrisele incurse se apretuiescu printr'o Comisiune de trei membri competinti.—Resultatulu atatu în privința lui Tacitu, catu și a celor altu doi autori, dimpreună cu parerea aprobatore seu desaprobatoare a Comisiuniloru se voru aduce prin diuare la cunoscintia on. publicu la timpulu seu.

Eforia școleloru romanescei ortodocse, Brasiovu 10/22 Martiu 1864.

Burs'a din Vienn'a 25/6 April. 1864.

Metalicele 5%	73 30	Actile de creditu	186 60
Imprumulu nat. 5%	81 35	Argentulu	115 50
Actile de banca	773	Galbinulu	5 53

Editur'a și tipariulu tipografiei diecesane.